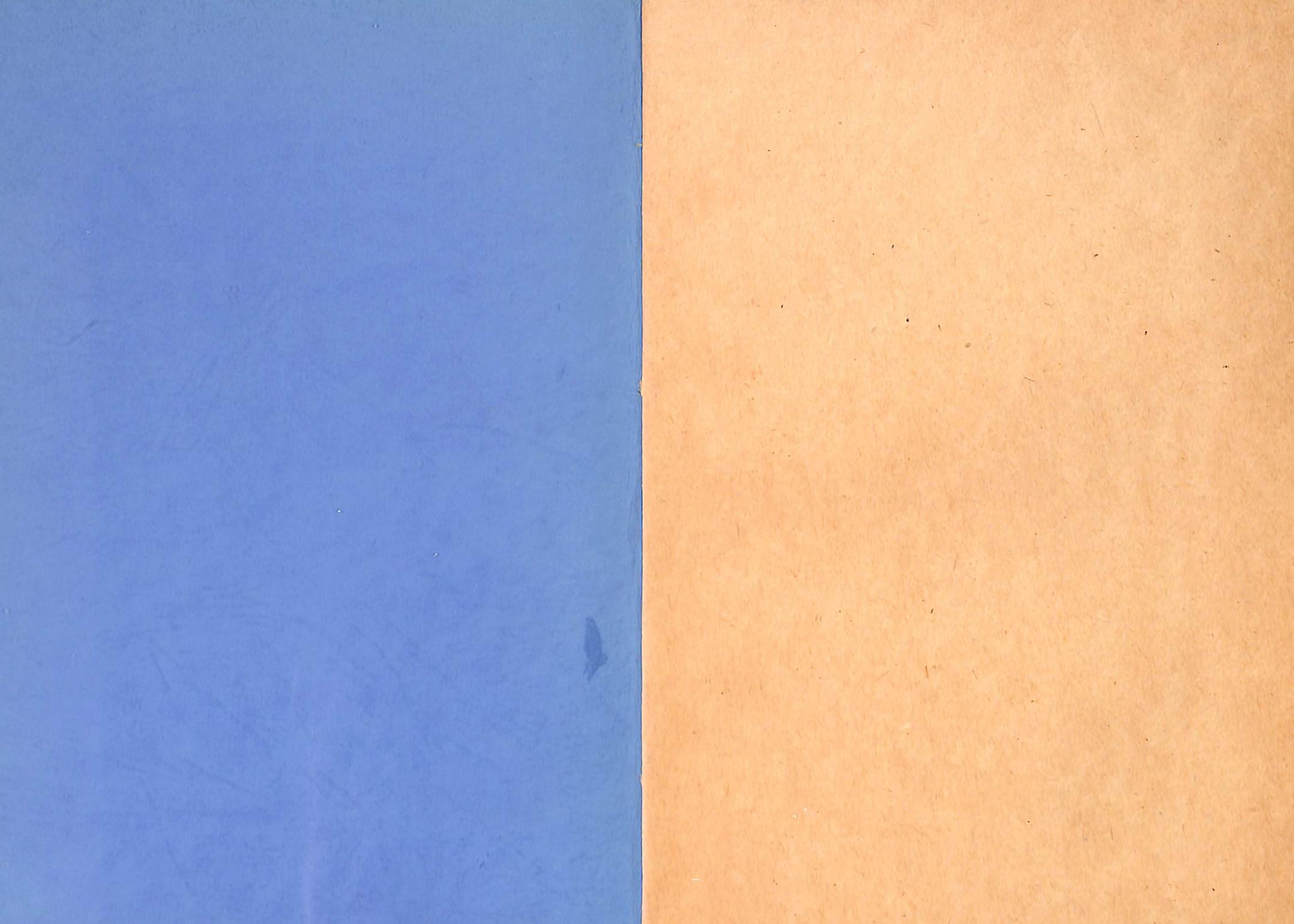

26. 896

336
2-99

1937

15 JAN 2010

Պրովետարներ բոլոր յերկրների, Վիագե'Ֆ

ԽՍՀ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏ

Հ Ր Ա Հ Ա Ն Գ

ԽՍՀ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՄՐԱՊՆԴՄԱՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՄԵԶ

ԻՐԱՑՆԵԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՅԵՎ ԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ

336
2-99

ՀՐԱՏ. ԽՆԱՅԴՐԱՍԱՐԿՂՆԵՐԻ ՅԵՎ ՊԵՏՎԱՐԿԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ 1 9 3 7

26.896

336
2-99
այլ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Ե
ԽՍՀՄ Ժողովրդական Կոմիսարներ
Խորհրդի Կողմից,
22 հունիսի 1937 թ.

14 JUN 2013

Հ Ր Ա Հ Ա Ն Գ

ԽՍՀ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏԻ
ԽՍՀ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՄՐԱՊԸՆԴ-
ՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ ՄԵՋ ԻՐԱՏՆԵԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ
ՅԵՎ ԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ

1. ՓՈԽԱՌՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՅՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ՈՒ ԿԱՐԳԸ.

1. ԽՍՀ Միության Պաշտպանության ամբաստանության փոխա-
ռության իրացումն սկսվում է 1937 թ. հունիսի 2-ից և անցե-
կացվում յուրաքանչյուր աշխատավորի փոխառությանը կամա-
վոր կերպով մասնակցելու հիման վրա:

2. Կոլտնտեսականները և գյուղական արհեստագործական-
տնայապետական արտ. ների անդամները փոխառության
պարտատոմսերը ձեռք են բերում կոլեկտիվ բաժնեգրության կար-
գով, վճարելով պարտատոմսերի համար, բաժնեգրիչների ցան-
կությամբ, կամ միանվագ հենց բաժնեգրվելիս (կանխիկ հաշ-
վով), կամ մաս-մաս վճարման կարգով:

Բաժնեգրությունը կոլտնտեսականների մեջ անցեկացվում
վոչ թե կոլտնտեսական տնտեսության, այլ յուրաքանչյուր կոլ-
տնտեսականի համար և միայն դրամային արտահայտությամբ և
ՍՆՅՈՒՐԵՂՈՎ ԲԱԺՆԵԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ՀԻ ԹՈՂՅԱՏՐՈՎՈՒՄ:

3. Մեկատնտես-գյուղացիները փոխառության պարտատոմ-
սերը ձեռք են բերում կանխիկ հաշվով, կամ անհատական բաժ-
նեգրությամբ մաս-մաս վճարման կարգով: Նույն կարգով են
ձեռք բերում գյուղական այլ բնակչությունը (չկոոպերացված
տնայապետործները, թոշակառուները և այլն):

1010
43069

4. Գյուղխորհուրդների նաև գյուղական վայրերում գտնվող ձեռնարկությունների և հիմնարկությունների բանվոր-ծառայողների մեջ փոխառության կոլեկտիվ բաժնեգրությունն անցեկացվում նույն պայմաններով, ինչպես բանվորների և ծառայողների մեջ քաղաքներում:

5. Կոլտնտեսականները, գյուղական արհեստագործական-տնայնագործական արտելների անդամները, մենատնտես-գյուղացիները և վարձու աշխատանքներով չզբաղված այլ քաղաքացիները, մաս-մաս մուծումներով յեղած բաժնեգրության գեպ-քում պարտատոմսերի արժեքը վճարում են մինչև 1938 թվա-կանի մարտի 1-ը:

Առաջին մուծումը նրանք վճարում են իրենց ցանկությամբ կամ հենց բաժնեգրվելիս, կամ բաժնեգրությունից հետո տասն որվա ընթացքում: Առաջին մուծման չափը վորոշվում է իրեն բաժնեգրելի կողմից: Մնացած մուծումները բաժնեգրները վճարում են մաս-մաս վճարումների ամբողջ ժամկետի ընթացքում, այսինքն մինչև 1938 թ. մարտի 1-ը:

6. Փոխառության բաժնեգրությունը վճարվում է իրենց, կոլտնտեսականների կողմից կանխիկ դրամով:

Արգելվում է կոլտնտեսությունների վարչություններին վճարել կոլտնտեսականների բաժնեգրությունը կոլտնտեսության միջոցներից, նաև գանձել կոլտնտեսականների բաժնեգրության մուծումները կոլտնտեսականներին աշխորներով հասնող վրամ արվող դումարներից:

7. Գյուղական արհեստագործական-տնայնագործական արտելների այն անդամները, վորոնք իրենց աշխատավարձն ստանում են արտելներում, իրենց բաժնեգրությունը վճարում են արտելի վարչության միջոցով: Այդ արտելների անդամները— փոխառության բաժնեգրները— հանձնարարությունների հիման վրա, նրանց փոխառության հերթական մուծումները գանձվում են բաժնեգրների աշխատավարձից արտելի վարչության կողմից:

8. Գյուղխորհուրդների նաև գյուղական վայրերում գտնվող ձեռնարկությունների և հիմնարկությունների բանվորների

և ծառայողների մեջ փոխառության բաժնեգրությունն անցեկացվում գյուղխորհուրդներին, հիմնարկ-ձեռնարկություններին կից պետվարկին ոժանդակող հանձնաժողովների կողմից:

Բանվորների և ծառայողների բաժնեգրության հաշվարկում-ները տեղի յեն շեննում գյուղխորհուրդներում-գյուղխորհուրդների քարտուղարների կողմից, իսկ ձեռնարկություններում— հիմնարկություններում— այդ ձեռնարկությունների և հիմնարկությունների հաշվապահությունների կողմից: Բանվորների և ծառայողների բաժնեգրության մուծումները գանձվում են բաժնեգրների աշխատավարձից, փոխառությանը բաժնեգրվելու ժամանակ նրանց կողմից տրված հանձնարարությունների հիման վրա:

9. Գյուղական այլ բնակչության բաժնեգրներն իրենք են վճարում բաժնեգրությունները կանխիկ դրամով:

II. ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆՆԵՐԻ, ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ՅԵՎ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԽՆԱՅԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐԻ, ԳՅՈՒՂԽՈՐՀՈՒՐԻ-ՆԵՐԻ ՅԵՎ ՆՐԱՆՑ ՓՈԽՍՈՒԹՅԱՆ ԼԻԱԶՈՐՆԵՐԻ, ՊԵՏՎԱՅԻՆ ԿԻՆ ՅԵՎ ԽՆԱՅԳՈՐԾԻՆ ՈՃԱՆԴԱԿՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ՅԵՎ ԿՈՂՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

10. Փոխառության իրացման կազմակերպումը դրվում է շրջփինբաժինների և կենտրոնական շրջանային խնայդրամարկղների վրա, վորոնք փոխառության աշխատանքներն անցնեկացնում շրջործկոմների ղեկավարությամբ:

11. Շրջփինբաժինների և կենտրոնական շրջանային խնայդրամարկղների վրա յե դրվում՝

ա) Փոխառության իրացման կազմակերպումը գյուղխորհուրդների միջոցով յուրաքանչյուր բնակելի վայրում:

բ) կոլտնտեսականների, մենատնտես-գյուղացիների և գյուղական այլ բնակչության բաժնեգրության հաշվարկումների անցեկացումը գյուղխորհուրդների և նրանց փոխառության լիազորների միջոցով (բաժնեգրության մուծումներն ստանալը և բաժնեգրներին պարտատոմսեր հանձնելը):

դ) Փոխառութեան իրացման կարգի մասին հրահանգներ տալը գյուղխորհուրդներին և նրանց փոխառութեան լիազորու- ներին և ոժանդակող հանձնաժողովներին, նաև փոխառութեան հաշվարկման հաշվարկումներին և հաշվետվութեան կարգի մասին վարկման հաշվարկումներին և հաշվետվութեան կարգի մասին հրահանգներ տալը գյուղխորհուրդներին քարտուղարներին:

Բացի դրանից կենտրոնական և շրջանային խնայրամարկդներին վրա յե դրվում:

ա) Փոխառութեան բաժնեգրութեան անցկացման, հաշվարկման և հաշվարկումներին համար գյուղխորհուրդներին բաժնե- գրութեան թերթերով և այլ ուղերատիվ նյութերով, նաև փոխա- ութեան պարտատոմսերով մատակարարելը:

բ) Գյուղխորհուրդներում փոխառութեան աշխատանքները դրութեան և հաշվառման դրվածքի ու բաժնեգիրներին հետ ունե- ցած հաշվարկումներին հսկողութիւն և ստուգում:

գ) Բաժնեգրութեան ամբողջ գումարի հաշվառում, փոխա- ութեան հաշվարկումներ գյուղխորհուրդներին հետ, փոխառու- թեան հաշվարկումներ պետական բյուջեյի հետ և փոխառութեան մասհանումների հանձնումն տեղական բյուջեներին:

12. Գյուղխորհուրդներին վրա դրվում է՝

ա) Ոժանդակ հանձնաժողովներին և այլ հասարակական կազ- մակերպութիւններին միջոցով, նաև կոլտնտեսութիւններին վար- չութիւններին միջոցով փոխառութեան մասսայական-բացատրա- կան աշխատանքներ անցկացնելը և փոխառութեան բաժնեգրու- թեան կազմակերպումը կոլտնտեսականներին, մենատնտես-գյու- ղացիներին և գյուղական այլ բնակչութեան մեջ:

բ) Իրենց լիազորներին միջոցով կոլտնտեսականներին, մենատնտես գյուղացիներին և գյուղական այլ բնակչութիւ- նից մուծումներ ստանալը և հավաքած մուծումները կենտրոնա- կան (շրջանային) խնայրամարկդին հանձնելը:

գ) Գյուղբյուջեյից աշխատավարձ ստացող բանվորներին և ծառայողներին աշխատավարձից փոխառութեան բաժնեգրութեան մուծումներին դանձումը և այդ դանձված մուծումները կենտ- րոնական (շրջանային) խնայրամարկդին հանձնելը:

դ) Կենտրոնական (շրջանային) խնայրամարկդում փոխա-

ռութեան պարտատոմսեր ստանալը և բաժնեգիրներին հանձ- նելը:

ե) Բաժնեգրութեան և մուծումների գումարի հաշվառում և կենտրոնական (շրջանային) խնայրամարկդին փոխառութեան սահմանված հաշվետվութեան ներկայացնելը:

13. Փոխառութեան աշխատանքները գյուղխորհուրդներում քաշխույժ է հետևյալ կերպ՝

ա) Գյուղխորհրդի նախագահը ղեկավարում է փոխառութեան բոլոր աշխատանքները, կազմակերպում է բաժնեգրութիւն անց- կացնելը և բաժնեգիրներին մուծումներ հավաքելը, հետևում է, վոր գյուղխորհրդի սահմաններում գտնվող կոլտնտեսականները, արհեստագործկան-տնայնագործական արտեյներին անդամները և մենատնտես գյուղացիները լրիւ չափով ընդգրկվեն բաժնե- գրութեամբ, հսկում է, վոր վճարված պարտատոմսերն իր ժա- մանակին հանձնվեն բաժնեգիրներին և ստուգում է փոխառու- թեան հաշվառման և հաշվետվութեան դրվածքը:

բ) Գյուղխորհրդի քարտուղարը վարում է փոխառութեան բաժնեգրութեան և մուծումների հաշվառումը սահմանված ձևե- րով ու փաստաթղթերով և փոխառութեան սահմանված հաշվե- տվութիւնը ներկայացնում է կենտրոնական (շրջանային) խն- նայրամարկդին:

գ) Գյուղխորհրդի կողմից նրան տրված հատուկ հաշվատար- մացրով պարտատոմսեր է ստանում կենտրոնական (շրջանային) խնայրամարկդում, պահում է պարտատոմսերը, նաև բաժնե- գիրներին ստացվող դրամական մուծումները և այդ մուծում- ները հանձնում է կենտրոնական (շրջանային) խնայրամարկդ- ղին:

14. Գյուղական վերստուգիչ հանձնաժողովը գյուղխորհրդի վերստուգման ժամանակ ստուգում է, թե գյուղխորհրդի կող- մից վորքան ճիշտ է տարվում այս հրահանգում թված փոխա- ութեան հաշվառման և հաշվետվութեան ձևերը, փոխառութեան պարտատոմսերի և փաստաթղթերի պահելը, նաև՝ փոխառու- թեան հավաքած մուծումների ժամանակին հանձնումը կենտրո- նական (շրջանային) խնայրամարկդին:

15. Փոխառութեան աշխատանքների համար գյուղխորհուրդները լիազորներ են առանձնացնում ավելի ակտիվ և վստահելի հասարակական ջիղ ունեցող կոլտնտեսականներից և կոլտնտեսուհիներից և գյուղական կնակերգեցիկացից կոլտնտեսութունների վարչութիւններին և գյուղխորհուրդներին ու կոլտնտեսութիւններին կից պետավարկին ու խնայդործին ոժանդակող հանձնաժողովների հանարարութեամբ:

Լիազորները հաստատուում են շրջգործկոմի նախագահութեամբ կողմից՝ գյուղխորհուրդի առաջադրանքով: Լիազորները փոխառութեան աշխատանքներից կարող են ազատվել միայն շրջգործկոմի նախագահութեան վորոշմամբ:

Շրջգործկոմի վորոշմամբ լիազորներ հաստատելուց հետո, յուրաքանչյուր լիազոր ձև նո. 4 բլանկի վրա պարտավորագիր է տալիս գյուղխորհուրդին: Միաժամանակ գյուղխորհուրդը տալիս է լիազորին սահմանված ձևի վկայական կենտրոնական (շրջանային) խնայդրամարկղի վարիչի և գյուղխորհուրդի նախագահի ստորագրութեամբ:

16. Լիազորները կցվում են գյուղխորհուրդներին կողմից, բաժնեգիրներին մի վորոշ խմբակին, մուծումների հավաքի ամբողջ ժամանակ:

17. Գյուղխորհրդի փոխառութեան լիազորների վրա յե դերվում՝

ա) Փոխառութեան մասին բացատրական աշխատանք անցկացնելն այն բաժնեգիրների մեջ, վորոնց կցված է լիազորը գյուղխորհուրդի կողմից:

բ) Փոխառութեան բաժնեգրութիւն անցկացնելը:

գ) Բաժնեգիրներից մուծումներ հավաքելը և հավաքված մուծումները գյուղխորհուրդի քարտուղարին հանձնելը:

18. Գյուղխորհուրդներին և Կոլտնտեսութիւններին կից պետավարկին և խնայդործին ոժանդակող հանձնաժողովները՝

ա) Անց են կացնում փոխառութեան մասսայական—բացատրական աշխատանք:

բ) Ստուգում են բաժնեգիրների հետ ունեցած փոխառու-

թեան հաշվարկումների ճշտութիւնը և միջարկած պարտատոմսերը ժամանակին բաժնեգիրներին հանձնելը:

19. Կոլտնտեսութիւնների վարչութիւնները ակտիվ ոգեցնութիւն են ցույց տալիս գյուղխորհուրդներին և նրանց լիազորներին՝ մասսայական—բացատրական աշխատանքներ և փոխառութեան բաժնեգրութիւն անցկացնելու գործում:

20. Շրջֆինբաժինների, կենտրոնական և շրջանային խնայդրամարկղների ղեկավարները և գյուղխորհուրդների նախագահները պատասխանատուութիւն են կրում փոխառութեան հաջող իրացման համար, փոխառութեան բաժնեգրութեան միջոցները ժամանակին և լրիվ չափով դանձելու և պարտատոմսերը ժամանակին բաժնեգիրներին հանձնելու համար:

Գյուղխորհուրդները պատասխանատուութիւն են կրում պարտատոմսերը ժամանակին բաժնեգիրներին հանձնելու փոխառութեան հավաքած միջոցները ժամանակին խնայդրամարկղներին հանձնելու և նյութական պատասխանատուութեան են կրում պարտատոմսերը և փոխառութեան համար բաժնեգիրներից ստացված դրամը անվճար պահելու համար:

III. ԲԱԺՆԵԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱՆՅԿԱՅՆԵԼՈՒ ԿՍՐԳԸ

21. Փոխառութեան որեւէը հրապարակվելուց անմիջապէս՝ գյուղխորհուրդները, կոլտնտեսութիւնների վարչութիւնները և ոժանդակող հանձնաժողովները պարտավոր են մինչ բաժնեգրութեան սկիզբն ապահովելու կոլտնտեսականների և մենատնտես գյուղացիների ժողովներ անցկացնելը:

22. Փոխառութեան բաժնեգրութիւն ընդունում են գյուղխորհուրդի լիազորները՝ գյուղխորհուրդից ստացված բաժնեգրութեան թերթիկների վրա:

Գյուղխորհուրդներին նախագահները պարտավոր են իրենց փոխառութեան լիազորներին մատակարարելու կենտրոնական (շրջանային) խնայդրամարկղներից ստացված բաժնեգրութեան թերթերով:

23. Բաժնեգրություն անցկացնելիս՝ լիազորները պարզում են, թե յուրաքանչյուր բաժնեգիր ինչ գումարով և փոխառության վոր մասին և ցանկանում բաժնեգրվել (անպայման չահող կամ տոկոսաբեր) :

Լիազորը լրացնում է բաժնեգրության թերթը, դրելով համապատասխան սյունյակում բաժնեգրի ազդանունը, անունը և հայրանունը և նրա բաժնեգրության գումարը :

Բաժնեգիրը սեփական ձեռքով ստորագրում է բաժնեգրության թերթում, հաստատելով իր ստորագրությամբ իր բաժնեգրության գումարը :

Լրացրած բաժնեգրության թերթերը լիազորը պարտավոր է հանձնելու գյուղխորհրդին առանց ձեռնարկների :

24. Գյուղխորհրդի քարտուղարը պարտավոր է ստուգելու բաժնեգրության թերթերի լրացման ճշտությունը (մասնավորապես հավաստիանալ բաժնեգիրներին, սեփական ստորագրությունների առկայությունը մեջ) : Այդ բաժնեգրության թերթերի հիման վրա գյուղխորհրդի քարտուղարը տանում է բաժնեգրության հաշվառումը և բաժնեգիրներին հետ ունեցած հաշվարկումները :

Կտրականապես արգելվում է գյուղխորհրդին հանձնված բաժնեգրության թերթերում վորևե փոփոխություններ կամ ուղղումներ մտցնել զբանցումներում, առանց բաժնեգիրներին համաձայնության :

25. Դպրոցականների մեջ (տարրական, վոչ լրիվ միջնակարգ և միջնակարգ դպրոցի աշակերտներ) փոխառության բաժնեգրություն չի անցկացվում :

IV. ԲԱԺՆԵԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄՈՒԾՈՒՄՆԵՐԻ ԳԱՆՁՈՒՄԸ

26. Բաժնեգիրներից մուծումները հավաքելու համար, գյուղխորհրդի քարտուղարը (կամ նրա հակադրությամբ գյուղխորհրդի լիազորը) յուրաքանչյուր բաժնեգրի համար լրացնում է փոխառության բաժնեգրության հաշվարկային անդորրագիր (և նրա արմատը) ձևով № 52-ով :

Բաժնեգիրներից առաջին մուծումն ստանալու հետ միաժամանակ, բայց վոչ ուշ, քան 10 որ սկսած բաժնեգրության որից, շիազորը պարտավոր է տալ յուրաքանչյուր բաժնեգրի ձեռքը փոխառության բաժնեգրության հաշվարկման անդորրագիր, ստորագրել տալով նրան անդորրագրի արմատի վրա :

Մինչև բաժնեգրության հաշվարկումները լրիվ վերջանալը, անդորրագիրը մնում է բաժնեգիրների մոտ, իսկ անդորրագրային գրքույկը նրանում մնացած արմատներով պահվում է գյուղխորհրդի լիազորի մոտ :

27. Փոխառության բաժնեգրության ժամանակ յուրաքանչյուր բաժնեգիր հայտնում է, թե ինչպիսի ժամկետներում պիտի ինքը վճարի գյուղխորհրդի լիազորին իր բաժնեգրության մուծումները : Հայտնած ժամկետները նշվում են բաժնեգիրներին տրվող հաշվարկային անդորրագրերում : Փոխառությանը բաժնեգիրը պարտավոր է պահպանելու իր կողմից սահմանված փոխառության բաժնեգրության մուծումների ժամկետները : Կենտրոնական և շրջանային խնայողամարկղները, գյուղխորհուրդները, ոժանդակող հանձնաժողովները և փոխառության լիազորները պարտավոր են հետևելու այն բանին, վորպեսզի փոխառությանը ժամկետներով բաժնեգրված քաղաքացիները ժամանակին վճարեն փոխառության մուծումները : Փոխառությանը բաժնեգրության հարկադիր դանձման միջոցներն արգելվում են :

Լիազորը պարտավոր է բաժնեգրի կողմից հայտարարված ժամկետներում ստանալ նրանցից հասանելի մուծումները և զրանցել յուրաքանչյուր մուծումը վճարելու ժամանակ բաժնեգրի կողմից ներկայացվող անդորրագրում, նաև լիազորի մոտ պահվող այդ անդորրագրի արմատում :

Լիազորը ստորագրում է բաժնեգրի կողմից ներկայացվող անդորրագրում, իր ստորագրությամբ հաստատելով մուծումի ստացումը :

Բաժնեգիրը միաժամանակ ստորագրում է անդորրագրի արմատում, իր ստորագրությամբ հաստատելով մուծումի վերաման գումարն ու որը :

Լիազորներն իրավունք չունեն բաժնեգրից մուծումներ ըն-

դուրեցիւ առանց հաշվարկման ամբողջագրում և անդորրագրի արմատում գրանցելու:

28. Լիազորները պարտավոր են ամեն ոք հանձնելու գյուղ-խորհրդի քարտուղարին բաժնեգիրներէից հավաքած մուծումները, յեթե լիազորներն աշխատանքն անց են կացնում գյուղ-խորհրդի գտնվող վայրում և վոչ պակաս, քան յերեք օրը մեկ անգամ յեթե լիազորները մուծումների հավաքն անց են կացնում գյուղխորհրդի հետ վոչ միևնույն վայրում գտնվող կոլտնտեսութիւններում կամ գյուղերում:

Հավաքած մուծումները գյուղխորհրդին հանձնելիս՝ լիազորները պարտավոր են ներկայացնելու գյուղխորհրդի քարտուղարին հաշվարկային անդորրագրերի արմատները: Գյուղխորհրդի քարտուղարը պարտավոր է ստուգելու անդորրագրերի արմատներով լիազարի կողմից հանձնվող գումարի ճշտութիւնը:

Գյուղխորհրդի քարտուղարը անդորրագրերի նույն արմատների հիման վրա գրանցում է ձև № 53 հաշվարկային տեղեկագրում յուրաքանչյուր բաժնեգրից ստացված մուծումները:

29. Յուրաքանչյուր ամսի մեկին գյուղխորհրդի բոլոր լիազորները ստուգման համար պիտի ներկայացնեն գյուղխորհրդի քարտուղարին իրենց մոտ պահվող անդորրագրային գրքույկներն, անդորրագրերի արմատների հետ միասին:

Գյուղխորհրդի քարտուղարը պարտավոր է հավաստիանալ այն բանում, թե կան արդէոք անդորրագրերի արմատների վրա բաժնեգիրների ստորագրութիւնները և ստուգելու յե բաժնեգիրներից հավաքած մուծումները լիազորների կողմից գյուղխորհուրդներին հանձնելու լրիվութիւնն ու իր ժամանակին լինելը:

30. Յեթե բաժնեգիրներն իրենց փոխառութիւն բաժնեգրութիւն մուծումներն անմիջականորեն վճարում են գյուղխորհրդին, ապա նրանցից դրամ ընդունելը գյուղխորհրդում կատարում է գյուղխորհրդի քարտուղարը: Գյուղխորհրդի քարտուղարը ձեռնարկում է գրամի ընդունումը բաժնեգիրներից նույն կարգով, ինչպիսին սահմանված է մուծումները լիազորների կողմից ընդունելու համար (հոդ. 27): Այդ բաժնեգիրների հաշվարկային անդորրագրերի արմատները պիտի պահվեն գյուղ-խորհրդի քարտուղարի մոտ:

31. Գյուղխորհուրդը պարտավոր է պարտատոմսերը հանձնելու բաժնեգիրներին նրանցից յուրաքանչյուրի կողմից բաժնեգրութիւն գիմաց վճարված գումարի չափով:

Պարտատոմսերը հանձնում է բաժնեգիրներին գյուղխորհրդի քարտուղարը լիազորի ներկայութեամբ, բաժնեգրի կողմից հաշվարկային անդորրագիրը ներկայացնելուց և անդորրագրերը լիազորի մոտ գտնվող արմատի հետ անպայման համեմատելուց հետո: Անդորրագրի արմատի վրա վերցվում է բաժնեգրի ստորագրութիւնը պարտատոմսերն ստանալու մասին:

Պարտատոմսերը բաժնեգրին հանձնելիս գյուղխորհրդի քարտուղարն իր մոտ է թողնում բաժնեգրի անդորրագիրը, վորը պիտի պահվի գյուղխորհրդում նրա արմատի հետ միասին:

Ծանոթութիւն.— Երջխնայդրամարկը պարտատոմսերը հանձնում է գյուղխորհրդի քարտուղարին գյուղխորհրդի հավատարմագրով (ձև № 140 բլանկների վրա): Հավատարմագրով հանձնված պարտատոմսերի գումարի մասին խնայդրամարկը գրավոր հայտնում է գյուղխորհրդին:

32. Բաժնեգրութիւն ժամկետները վերջանալուց հետո, այսինքն վոչ ուշ 1938 թ. մարտի 1-ից, գյուղխորհուրդը պարտավոր է ստուգելու, թե բաժնեգիրներից վորը դեռ պարտատոմսեր չի ստացել և 10 օրվա ընթացքում պարտատոմսերը հանձնում է այն բաժնեգիրներին, վորոնք լրիվ չափով վճարել են պարտատոմսերի արժեքը:

Այն դեպքերում, յերբ գյուղխորհրդից անկախ պատճաններով (բաժնեգրի այլ տեղ մեկնելը, յերկարատև հիվանդութիւն և այլն) հնարավոր չէ պարտատոմսերը հանձնելու առանձին բաժնեգիրներին, գյուղխորհուրդը պարտավոր է այդ պարտատոմսերը հանձնել (առանց այդպիսիք բաժնեգիրներին ամրացնելու) կենտրոնական շրջանային խնայդրամարկի վոչ ուշ, քան 1938 թ. մայիսի 25-ը: Պարտատոմսերը հանձնվում են բաժնեգիրների յուրացալի հետ, նշելով յուրաքանչյուր բաժնեգրի կողմից վճարված գումարը: Յուրացալին կցվում են այդ բաժնեգիր-

Ներքին հաշվարկային անդորրագրերի արմատները: Յուզակի պատ-
ճեն գյուղխորհուրդը պահում է իր մոտ:

33. Գյուղխորհուրդում պարտատոմսեր չստացած բաժնեգիր-
ները կարող են վճարված գումարի չափով պարտատոմսեր
ստանալ կենտրոնական (չրջանային) խնայողամարկղում մինչև
1939 թ. հունիսի 1-ը:

Պարտատոմսերը խնայողամարկղում ստանալու համար բաժ-
նեգիրները պարտավոր են ներկայացնել բաժնեգրույթյան վճա-
րումը հաստատող իրենց մոտ յեղող հաշվարկային անդորրագրե-
րը:

1939 թ. հունիսի 1-ից, պարտատոմսեր չստացած բաժնեգիր-
ները, կորցնում են պարտատոմսեր ստանալու իրավունքը և այլ
պարտատոմսերն անցնում են պետական բյուջեի յեկամուտին:

**VI. ՓՈՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄԸ, ՀԱՇՎԱՐԿՈՒՄՆԵՐՆ ՈՒ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ԳՅՈՒՂՆՈՐ ՀՈՒՐԴՆԵՐՈՒՄ**

34. Գյուղխորհուրդը պարտավոր է հաշվի առնել՝

ա) Յուրաքանչյուր բաժնեգրի բաժնեգրման գումարը— հաշ-
վարկման տեղեկագրերում (ձև № 53), վորոնք տարվում են
առանձին լիազորի կողմից սպասարկվող բաժնեգիրների առանձին
յուրաքանչյուր խմբի համար:

Գյուղխորհուրդի քարտուղարը լրացնում է հաշվարկային տե-
ղեկագիրը այն բաժնեգրույթյան թերթերի հիման վրա, վորոնք
հանձնված են յուրաքանչյուր լիազորի կողմից բաժնեգրու-
յթյունն անցկացնելուց հետո: Քարտուղարը զբաղվում է հաշ-
վարկային տեղեկագրում նաև այն անձանց, վորոնք պարտա-
տոմսերը ձեռք են բերել կանխիկ հաշվով:

բ) Յուրաքանչյուր բաժնեգրից ստացված բաժնեգրույթյան
մուծումները և յուրաքանչյուր բաժնեգրին հանձնված պարտա-
տոմսերի գումարը— հաշվարկային տեղեկագրում (ձև № 53):

Գյուղխորհուրդի քարտուղարը զբաղվում է հաշվարկային տե-
ղեկագրում (ձև № 53) բաժնեգիրներից ստացված մուծումնե-
րը— հաշվարկային անդորրագրերի արմատների հիման վրա

(ձև № 52), վորոնք ներկայացվում են յուրաքանչյուր լիազորի
կողմից բաժնեգրույթյան հավաքած գումարները հանձնելու ժա-
մանակ (այս հրահանգի 28 հոդվածը), դրա հետ միասին գյուղ-
խորհուրդի քարտուղարը անդորրագրի յուրաքանչյուր արմատի
վրա նշում է անում այն մասին, վոր մուծումների գումարը
զբանցված է հաշվարկային տեղեկագրում: Հաշվարկային տեղե-
կագրում զբաղվում է նաև բաժնեգիրներին հանձնված պարտա-
տոմսերը:

գ) Յուրաքանչյուր լիազորից ստացված բաժնեգրույթյան
մուծումների ընդհանուր գումարը — գրամարկային գրքում
(ձև № 26) Դ-րդ սյունյակում և, բացի այդ, լիազորի անձնական
հաշվում «հաշվետու անձանց, զանազան գումարների և հաշ-
վարկումների» գրքում (ձև № 28):

Գյուղխորհուրդի քարտուղարը փոխառույթյան լիազորների
հետ ունեցած հաշվարկումների հաշվառման համար «հաշվետու
անձանց զանազան գումարների և հաշվարկումների» գրքում (ձև
№ 28) բացում է առանձին հաշիվ յուրաքանչյուր լիազորի հա-
մար հետևյալ վերնագրով՝

«Հաշիվ . . . . .
(լիազորի աղջանունը)

վորը սպասարկման համար կցված է

. . . . .
(նշել կոլտնտեսականներին և թե վոր կոլտնտեսույթյունից են,
մենատնտես-գյուղացիներ և թե վոր գյուղից են և այլն):

Բաժնեգիրների խմբին.

Գյուղխորհուրդի քարտուղարը բաժնեգրույթյան հավաքած
գումարները լիազորներին հանձնելիս զբաղվում է ստացված գու-
մարը անձնական հաշվի 4-րդ սյունյակում և տալիս է լիազորին
ձև № 22-Ս. ձևի անդորրագիր, թողնելով իր մոտ այդ անդորրա-
գրի արմատը: Գյուղխորհուրդի քարտուղարը փոխառույթյան լիա-
զորից գրամական գումարները ընդունելու համար առանձնացնում
է առանձին անդորրագրային գրքույկ (ձև № 22-Ս):

դ) Գյուղխորհրդի կողմից խնայողամարկղից ստացված պարտատուները—«Պարտատուների հաշվառման տեղեկագրում», վորը կցված է գրամարկղային գրքին (ձև № 26) :

Գյուղխորհրդի քարտուղարը խնայողամարկղից ստացված պարտատուները մուտք է գրում տեղեկագրի 1—3 սյունյակում : Բաժնեզերներին հանձնվող պարտատուները յեւք և դրանցում տեղեկագրի 4—6 սյունյակում, 7-րդ սյունյակում վերցվում է պարտատուներ ստացած բաժանորդի ստորագրութունը :

ե) Հաշվարկման անդորրագրերի գրքույկների (ձև № 52) ստացված խնայողամարկղից— «փոխառության անդորրագրային գործարքների հաշվառման տեղեկագրում», վարը կցված է գրամարկղային գրքին (ձև № 26) :

Խնայողամարկղում հաշվարկային անդորրագրեր ստանալու իրավունք ունի միայն գյուղխորհրդի քարտուղարը գյուղխորհրդի կողմից տրված հավատարմագրով : Հաշվարկային անդորրագրերը գյուղխորհրդի քարտուղարին հանձնելու հետ միաժամանակ, խնայողամարկղը ծանուցագիր է ուղարկում գյուղխորհրդին նշելով հանձնած գրքույկների քանակը և անդորրագրի համարները : Այդ ծանուցագիրը, վոր ստորագրվում են խնայողամարկղի վարիչի և հաշվապահի կողմից ծառայում են գյուղխորհրդի համար վորպես մի այնպիսի փաստաթուղթ, վորի հիման վրա մուտք են լինում անդորրագրային գրքույկները : Հաշվարկային անդորրագրերի ստացման հետևյալ որը գյուղխորհուրդը պիտի հաստատում ուղարկի խնայողամարկղին անդորրագրային գրքույկների ստացման մասին : Այդ հաստատումներն ստորագրում է գյուղխորհրդի նախագահը և քարտուղարը :

Ծանոթութուն.— Լրացրած բաժնեգրության թերթերը, հաշվարկային անդորրագրերը և նրանց արժատները, հաշվարկային տեղեկագրերը և կից տեղեկագրերի պատճենները (ձև № 54) պահվում են գյուղխորհրդում գրամական փաստաթղթերին հավասար մինչ 1939 թ. հունիսի 1-ը :

35. Գյուղխորհրդի քարտուղարը պարտավոր է անձամբ կամ փոստով հանձնելու կենտրոնական (չրջանային) խնայողամարկղին

փոխառության բոլոր այն դրամները, վորոնք ստացվում են գյուղխորհրդում կուլտեստականներից, մենատնտես գյուղացիներից և ուրիշ, նաև գյուղխորհրդի բանվորների և ծառայողների աշխատավարձից իրենց բաժնեգրության համար գանձված մուծումները հետևյալ ժամկետներում յուրաքանչյուր ամսի 3-ին, 8-ին, 13-ին, 18-ին, 23-ին և 28-ին փոխառության դրամների ստացման չափով : Գրամը հանձնվում է հարակից տեղեկագրին կից (ձև № 54) : Հարակից տեղեկագրերը կազմվում է 2 որինակից լիազորներից ստացված փոխառության գումարների մասին անձնական հաշիվներում յեղած գրանցումների հիման վրա, վորոնք բացված են «հաշվետու անձանց զանազան գումարները» գրքում (ձև № 28) :

Բանվոր-ծառայողների բաժնեգրությամբ ստացված գումարների գրանցումը հարակից տեղեկագրում, արվում է «աշխատավարձ վճարելու տեղեկագրի» հիման վրա (ձև № 31), վորտեղ նշվում է բաժնեզերների աշխատավարձից գանձված մուծումները :

Հարակից տեղեկագրի մեկ որինակը մնում է գյուղխորհրդում և պահվում է դրամն ընդունելու համար տրված փոստի անդորրագրի հետ միասին (կամ խնայողամարկղի անդորրագրի հետ), հարակից տեղեկագրի յերկրորդ որինակը ուղարկվում է (հանձնվում է) խնայողամարկղին գրամն ուղարկելու (հանձնելու հետ միաժամանակ) :

Ծանոթութուն.— Փոստի հիմնարկին փոխառության գումարի փոխադրման համար վճարվող գումարը նաև հարակից տեղեկագրին ուղարկելու ծախսերը գյուղխորհուրդը պահում է փոխադրվող գումարներից և այդ փոստի ծախսը ցույց է տալիս հարակից տեղեկագրի «փոստով փոխադրելու ծախսեր» տողում :

36. Գյուղխորհուրդը պարտավոր է ներկայացնելու կենտրոնական (չրջանային) խնայողամարկղին փոխառության բաժնեգրության ընթացքի մասին հաշվետու տեղեկություններ № 21 ձևով նախագահի և քարտուղարի ստորագրություններով :

Այդ տեղեկությունները ներկայացվում են կենտրոնական (չրջանային) խնայողամարկղներին հետևյալ ժամկետներին՝ հու-

1010
43069

լիտի 3-ին, 8-ին, 13-ին, 18-ին, 23-ին, 28-ին, ոգոստոսի 13-ին
և 28-ին, իսկ 1937 թ. սեպտեմբերից սկսած յուրաքանչյուր ամ-
սի 28-ին մինչև փոխառութեան հաշվարկումների վերջանալը:

Մանրաբուքում. — № 21 ձևով տեղեկութուններ կաղմե-
լու կանոնները նշված են այդ տեղեկութունների բլանկներին
հակառակ յերեսում:

37. Բաժնեգրութեան հաշվարկումները վերջանալուց հետո
գյուղխորհուրդները պարտավոր են ՆՍՀՄ Ֆինստոլիումատի կող-
մից սահմանվող ժամկետին, նախադահի և քարտուղարի ստո-
րագրութուններով ներկայացնելու կենտրոնական (չբջանային)
խնայդրամարկղին № 17 ձևով հաշվետվութուն փոխառութեան
ստացված և ծախսված պարտատոմսերի մասին:

38. Իրտավորյալ կերպով խեղաթյուրված հաշվետու տեղե-
կութունները ներկայացնելու, նաև նրանց ներկայացնելու ժամ-
կետները սխտեմատիկ և չարամիտ կերպով խախտելու համար
մեղավորները յենթարկվում են քրեական պատասխանատվութեան:
ՆՍՀՄ ԿԳԿ և ԺԿՆ 1933 թ. նոյեմբերի 27-ի վորոշման հրման
վրա «սխալ հաշվառման տեղեկութուններ և հաշվետու տվյալ-
ներ, նաև հաշվառման-հաշվետու նյութերը ներկայացնելու ձե-
վերն ու ժամկետները խախտելու համար պատասխանատու լի-
ներու մասին» («ՆՍՀՄ Ո. Ժ.» 1933 թ. № 70, հոդ. 417):

VII. ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՆԵՐԻ ՅԵՎ
ՓՈՆՍՈՒԹՅԱՆ ԼԻՍՉՈՐՆԵՐԻ ՎՍՐՁԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

39. Գյուղխորհուրդի քարտուղարները փոխառութեան աշ-
խատանքների համար վարձատրութուն են ստանում կոլտնտեսա-
կանների, տնայնագործական-արհեստագործական արտելների
անդամների, մենատնտես-գյուղացիների ինչպես նաև վարձու
աշխատանքով չգրադվող գյուղական այլ բնակչութեան բաժնե-
գրութեան դիմաց մուծված գումարի 1/2 տոկոսի չափով:

Տնայնագործական-արհեստագործական արտելի անդամների
բաժնեգրութունից, վորոնք վճարում են պարտատոմսի արժեքն
արտելի վարչութեան միջոցով (հրահանգի 7-րդ հոդ.) գյուղ-

խորհուրդի քարտուղարներին վարձատրութուն չի արվում:

Գյուղական խորհուրդների լիազորները փոխառութեան աշ-
խատանքները կատարելու համար վարձատրութուն են ստա-
նում-յուրաքանչյուր լիազորի կողմից փոխառութեան դիմաց
փատարեն հավաքած գումարի 2 տոկոսի չափով:

40. Գյուղական խորհուրդի քարտուղարի և փոխառութեան
լիազորների վարձատրութունը արվում է կենտրոնական (չբջա-
նային) խնայդրական դրամարկղի կողմից 2 ժամկետներում 1937
թվի հոկտեմբերի 1-ին և փոխառութեան հաշվարկումներն ա-
վարտելուց հետո:

Փոխառութեան լիազորների վարձատրութունը վճարում է
կենտրոնական (չբջանային) խնայդրամարկղը գյուղխորհուրդի
ներկայացրած ցուցակով:

Ցուցակում ցույց է արվում լիազորների աղղանունները և
լիազորի կողմից հավաքված գումարը:

Կենտրոնական (չբջանային) խնայդրամարկղը փոխառութեան
լիազորների վարձատրութունը կատարում է կամ անմիջականո-
րեն կամ գյուղխորհուրդի միջոցով:

Վերջին դեպքում գյուղխորհուրդն ի հաստատումն այն բա-
նի, վոր իրոք լիազորների վարձատրութունը հանձնված է,
ներկայացնում է կենտրոնական (չբջ) խնայդրամարկղ լիազոր-
ների ստորագրութունները:

ՆՍՀ Միութեան փիւսնսների ժողովրդական կոմիսար

Պետական աշխատավորական խնայդրական դրամարկղների
և պետական վարկի գլխ. վարչութեան պետ

ՈՋԵՐՅԱՆՍԿԻ

Գլավլիտի լիազոր 2176

Տիրաժ 6000

Պատվեր 913

Պետհրատի տպարան, Յերեան Լենինի, 65

316

Ջ Ր Ի

«Ազգային գրադարան»

NL0203379

